

Iza Biezuńska-Małowist

Data urodzenia: 1 stycznia 1917

Miejsce urodzenia: Warszawa

Data śmierci: 27 lipca 1988

Miejsce śmierci: Nieborów

Rodzice: Dyna Prawda, Eliasz Biezuński

Profesja: historyk

Słowa kluczowe: historia starożytna, historia niewolnictwa, uniwersytet warszawski, działalność naukowa, druga wojna światowa, prześladowania ludności żydowskiej

Biogram¹

Iza Biezuńska-Małowist jest przykładem kobiety, która osiągnęła znaczące sukcesy na polu naukowym. Jej nazwisko jest powszechnie znane w środowisku historyków starożytności i papirologów, zarówno w Polsce, jak i na świecie. Już od początku swojej kariery naukowej zajmowała się historią starożytną, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł papirologicznych. Najchętniej podejmowała tematykę społeczną i gospodarczą, w tym również kwestie położenia kobiet w starożytnej Grecji i Rzymie. Urodziła się w Warszawie 1 stycznia 1917 roku.

Pracę naukową rozpoczęła jeszcze w okresie międzywojennym, gdy dostęp kobiet do środowiska naukowego był znacznie bardziej ograniczony niż po 1945 r. Z racji swojego żydowskiego pochodzenia doświadczyła prześladowań podczas drugiej wojny światowej. Pobyt w getcie warszawskim przeżyła dzięki wsparciu przyjaciół poznanych na uczelni, również wybitnych historyków Aleksandra Gieysztora i Witolda Kuli. W getcie poznała swojego przyszłego męża, także historyka – Mariana Małowista. Iza Biezuńska była jedyną osobą z rodziny, której udało się przeżyć getto. Jej rodzice zostali schwytani, gdy ukrywali się po aryjskiej stronie Warszawy i rozstrzelani. Zdecydowana większość jej dalszej rodziny zmarła w getcie albo zginęła w obozach. Biezuńska nigdy nie zapomniała o tej tragedii i walczyła o upamiętnienie osób, które straciły życie w gettach. Jej samej udało się z niego

¹ Publikacja dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, nr projektu NPRH/F/SP/0086/2024/13, kwota dofinansowania 1 119 240, 00 zł., całkowita wartość projektu 1 119 240, 00 zł.

uciec i przez jakiś czas ukrywała się w Warszawie pod przybranym nazwiskiem. Ze stolicy wyjechała dopiero we wrześniu 1944 r.

Rozkwit jej działalności naukowej przypada na lata pięćdziesiąte, sześćdziesiąte i siedemdziesiąte XX w. Wówczas to Biezuńska opublikowała liczne monografie i artykuły, wzięła udział w wielu konferencjach i należała do zespołów badawczych, zajmujących się dziejami starożytnego niewolnictwa. Trzeba też zaznaczyć, że w większości przypadków były to badania we współpracy z międzynarodowym środowiskiem naukowym. Trudno nawet wymienić wszystkie te jej podróże naukowe. Często odwiedzała między innymi Paryż, Rzym i Wiedeń, przede wszystkim ze względu na pokaźną liczbę papirusów zgromadzonych w tamtejszych bibliotekach i muzeach. Biezuńska pozostawiła po sobie nie tylko prace naukowe, ale także liczne grono uczniów, z których wielu jest obecnie cenionymi naukowcami. Należy tutaj wymienić przede wszystkim Marię Jaczynowską, Ewę Wipszycką-Bravo, Benedetto Bravo, Jerzego Kolendo, Tadeusza Łoposzko, Włodzimierza Lengauera i Ryszarda Kuleszę.

Iza Biezuńska nie wypowiadała się bezpośrednio na tematy związane z sytuacją kobiet w nauce i ich równouprawnieniem, jednak jej wpływ w tej kwestii jest niezaprzeczalny. Już sam fakt jej ogromnych, docenianych w środowisku międzynarodowym, osiągnięć, był wyraźnym dowodem na to, że kobiety mogą uprawiać naukę z takim samym powodzeniem, jak mężczyźni. Biezuńska wykształciła także dwie wybitne badaczki starożytności. Publikacje zarówno jej samej, jak i jej uczennic wciąż pozostają aktualne w bardzo wielu kwestiach i cały czas są cytowane w powstających pracach naukowych.

Zmarła 27 lipca 1988 w Nieborowie.

Bibliografia

Archiwalia:

Państwowa Akademia Nauk, Archiwum w Warszawie, Materiały Izabeli Biezuńskiej Małowist, sygn. III-320-57-65, 67-68, 70-71, 73-83, 85-86.

Państwowa Akademia Nauk, Archiwum w Warszawie, Materiały Mariana Małowista, sygn. III-292-77, 81.

Źródła :

Biezuńska I., *Études sur la condition juridique et la sociale de la femme grècque en Égypte*, Lwów, Hermaion, 1939.

Biezuńska-Małowist I., Małowist M., *Niewolnictwo*, Warszawa, Czytelnik, 1987.

Opracowania :

Lengauer W., *Iza Biezuńska-Małowist 1917–1995*, „Przegląd Historyczny”, 2016, t.107, z.3, s. 373-383.

Pracownicy nauki i dydaktyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 1945–2004. Materiały do biografii, red. S. Kalemka, Toruń, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2006.

Schuller W., *Erinnerungen an Iza Biezuńska-Małowist*, „Przegląd Historyczny” 2016, t.107, z. 3, s. 397–398.

Thompson D., *Iza Biezuńska-Małowist and the Young Papyrologist*, „Przegląd Historyczny”, 2016, t.107, z. 3, s. 399–404.